Epitafn (Excerpt)

Abraham Sutzkever (1913 Smorgon – 2010 Tel Aviv)

אזוי שטייט אָנגעשריבן אויף אַ ברעט פון אַ וואַגאָן:

ווער עס וועט אַ מאָל געפינען פערל,
געציליעט אויף אַ בלוטיק רויטן שנירעלע פון זײַד
און וואָס צום האַלדז דערלויפן זיי אַלץ דינער
ווי דער וועג פון לעבן,
ביז וואַנען זיי פאַרגייען אין אַ נעפל
ניט צו מערקן —

ווער עס וועט געפינען אָט די פערל,
זאָל וויסן, אַז זיי האָבן קיל באַלויכטן
דאָס האַרץ — אַן אַכצניעריקס, אומגעדולדיקס,
פון דער פאַריזער טענצערין מאַרי.

איצט פירט מען מיך אין אומבאַוווּסטן פוילן —
וואַרף איך מײַנע פערל דורך די גראַטעס.

אויב עס וועט געפינען זיי אַ בחור —
זאָל די פערל צירן זײַן געליבטע.
אויב עס וועט געפינען זיי אַ מיידל —
זאָל זי אָנטאָן, עס געהערט צו איר.
אויב עס וועט געפינען זיי אַ זקן —
זאָל ער פאַר די פערל טאָן אַ תּפילה.

Epitaphs (Excerpt)

Azoy shteyt ongeshribn af a bret[1] fun a vagon:

Ver es vet a mol gefinen perl,
Getzilyet[2] af a blutik roytn shnirele[3] fun zayd
Un vos tzum haldz derloyfn zey altz diner
Vi der veg fun lebn,
Biz vanen zey fargeyen in a nepl[4]
Nit tzu merkn —

Ver es vet gefinen ot di perl,
Zol visn, az zey hobn kil baloykhtn[5]
Dos hartz — an akhtzn-yerikes, umgeduldikes[6],
Fun der parizer tentzerin Marie.

Itzt firt men mikh in umbavustn Poyln —
Varf ikh mayne perl durkh di grates.

Oyb es vet gefinen zey a *bokher* —
Zol di perl tzirn[7] zayn gelibte.
Oyb es vet gefinen zey a meydl —
Zol zi onton, es gehert tzu ir.
Oyb es vet gefinen zey a *zokn* —
Zol er far di perl ton a *tfileh.*

---

1. Bret – slat
2. Tzilyen or silyen – to thread
3. Shnirl – string, strand
4. Nepl – fog, mist
5. Balikhtn – to illuminate, light up
6. Umgeduldig – impatient
7. Tzirn – to adorn

Komplas (Excerpts)

Bouena Sarfatty (1916 Thessaloniki – 1997 Montreal)

20.
Las komplas a Salonique es parte de la vida.
Ningounos alevantan el vazo sin dezir eviva,
Souetan[1] a los amigos de boueno korason: parnasa, saloud i amor.
Bevamos a la saloud de los Sassons.

84.
Benditho el ke me izo hombre i non moujer.
Este modo non tengo responsabilitad del tendjere.[2]
Todos komen sin se apersevir,
Ke la balabaya se kemo alougar del tasin.[3]
Bevamos a la saloud de Rafel Nisim.

93.
El saleptsi[4] pasa la mangnana
Apregonando el salep.
La madre sale a la pouerta a enthir el tendjere[5].
Las kriatouras alegre de lo bever.
Bevamos a la saloud de Daniel Abravanel.

---

1. souetar – to toast, wish luck to (cf. Spanish *suerte*)
2. tendjere – pot (Turkish *tencere*)
3. tasin – an earthenware pot (cf. Moroccan *tajine*)
4. saleptsi – vendor of salep (*saḥlab’)*, a warm drink flavored with orchid root
5. enthir el tendjere – to fill the pot (Spanish *hinchar*)

105.
El nono eskrive kon lettras de merouba.
Aze parchemenes para la kiyila, mizouzotte
I kameotte para los vezinos.
Bevamos a la saloud de Abraam Tsimino.

158.
La nona moz vino a vijitar.
Komo kada semana, roskas[1] mos ezo,
I metio raki[2] a la masa.
Las reoucho tanto bouenas ke mos tresalimos[3] kouando laz goustimos.
Bevamos a la saloud de Alegra Almoznino.

176.
A Salonique las nignas non salen la nothe kon amigos.
Deve de ser akompagnada del ermano o el tio.
La madre asentada al balkon fina kouando atornan.
El padre gritando ke eze moutho tadre i enda[4] non vegneron.
Bevamous a la saloud de Samuel Serrero.

196.
Pepitas de melon se kome moutho al balkon,
En djousgando a la vezina, si ese alta a bacha, o oun ballon.
Bevamos a la saloud de Rofel Aelion.

12.
Maria Kotopouli es artista non djoudia.
A la chena, djougo Dibouk
La foue aver toda la djouderia.
Todos se enkantaron komo tangneron el chofar.
Bevamos a la saloud de Marika Kotopouli i toda su kompagnia.

---

1. roskas – wheel-shaped cookies
2. raki – *arak,* anise-flavored liqueur, *ouzo*
3. tresalir – to be thrilled
4. inda or ainda – yet